

Boligsektoren - en nøkkel i EUs energistrategi for 2050

Nyhetsbrev fra Brusselkontoret

Januar 2012

Bilde: Colourbox.com

Energieffektivisering er første prioritet i EUs nye energiveikart for de neste 40 årene. Europas boligsektor står dermed fortsatt i sentrum av unionens langsiktige planer for å øke sin konkurransevne og redusere sine klimagassutslipp.

Miljøorganisasjoner, industrien og politikere rettet øynene mot Brussel i desember da Europakommisjonen la frem veikartet for energisektoren frem mot 2050. Veikartet er en langsiktig strategi for hvordan EU skal nå sine høye klimaambisjoner: EUs statsledere har vedtatt at innen 2050 skal EU være et *lavutslippssamfunn*, og EU-landene har forpliktet seg, politisk om enn ikke juridisk, til å redusere klimagassutslipp med 80-95 prosent i forhold til 1990-nivå innen 2050.

For å nå disse radikale målene må tiltak iverksettes allerede nå. Fremtidens produksjon og bruk av energi bestemmes av investeringer og politiske rammer som settes i dag. Kommisjonens veikart skisserer ulike alternativer for hvordan EU kan redusere klimautslippene og bli en lavutslippøkonomi innen 2050, og gir beslutningstagere innsikt i hvordan ulike valg som blir tatt nå, påvirker fremtidens energiløsninger.

- Den nye modellen vil gjøre energisystemet vårt bærekraftig på lang sikt. Vi har nå presentert et europeisk rammeverk for

de nødvendige politiske tiltakene som må til for å sikre at vi gjør de rette investeringene, sa EUs kommissær for energi, Günther Oettinger, da han presenterte veikartet i Brussel før jul.

EUs kommissær for energi i europakommisjonen, Günther Oettinger (foto: Birger Jensen)

Høyenergieffektivt scenario – store muligheter for boligsektoren

Veikartet er ikke et lovforslag, men snarere et forsøk fra Kommisjonen på å forutse utviklingen frem mot 2050 og legge et første, viktig fundament for en langsiktig strategi.

Kommisjonen har analysert totalt fem scenarier for reduserte klimautslipp i Europa, og har – ikke overraskende – konkludert med at én av veiene EU kan gå for å nå lavutslippsmålet vil innebære et betydelig økt fokus på energieffektivisering, økt andel fornybar energi i energimiksen, storskala bruk av karbonfangst og -lagring samt større diversifisering av energikilder.

For boligsektoren er det viktig å merke seg scenariet som fokuserer på høyere energieffektivitet. I dette scenariet vil samfunnet forplikte seg til å spare mer energi. Minimumskravet for bygninger vil strammes inn og renoveringskravet for eksisterende bygningsmasse vil økes. Kommisjonen anslår at i et slikt scenario vil energietterspørselen kunne reduseres med hele 41 prosent innen 2050. I tillegg vil et slikt scenario kunne lede til industriutvikling og flere arbeidsplasser innen energieffektivitetssektoren.

Spørsmålet er dermed om dette kan bli en realitet? Veikartet svarer ikke på hvilket scenario Europa bør velge.

– Scenariene er ulike veier til målet, og de er ikke gjensidig utelukkende. Det er åpenbart at vi behøver en kombinasjon

av disse scenariene for å bli et lavutslippssamfunn, sa kommissær Oettinger under lanseringen.

– Et lavutslippssamfunn er mulig

Uavhengig av hvilke scenarier EU velger å basere fremtiden på kommer veikartet med en rekke konklusjoner. En hovedkonklusjon som har fått mye positiv oppmerksomhet fra miljøorganisasjoner er at et lavutslippssamfunn er mulig, og at veikartet viser at det også kan være kostnadseffektivt på lang sikt – og stimulere til såkalt ”grønn vekst”. Beregningene i veikartet viser nemlig at det ikke vil koste mer å gjøre de nødvendige investeringene i et lavutslippssamfunn, enn hva det vil koste å vedlikeholde og videreføre det eksisterende energisystemet. Veikartet er også tydelig på at det ikke vil lønne seg å vente med å investere i lavutslippsløsninger. I en tid hvor den europeiske økonomien trenger å bli stimulert for å sikre vekst og sysselsetting, er dette en viktig konklusjon for myndigheter og næringsliv å ta med seg: å investere i grønn vekst er lønnsomt.

En annen viktig konklusjon er at EUs borgere kommer til å måtte bruke en større andel av forbruket sitt på energiregningen i fremtiden. Ifølge veikartet vil utgifter knyttet til energi og energi-relaterte produkter, inkludert transport, stå for hele 16 prosent av husholdningers forbruk innen 2030. Dette vil gjøre energieffektivisering av boliger, både nye og gamle, til en lønnsom investering. En EU-borger som investerer i energieffektive tiltak, inkludert renovasjon av

Bilde: Colourbox.com

bygninger, vil kunne tjene inn investeringen gjennom lavere strøm- og drivstoffregninger.

Energieffektivitet uansett første prioritet

Basert på scenariene og konklusjonene presenterer veikartet hvordan EU kan gå fra 2020 til 2050. Blant elleve fokusområder er energieffektivisering presentert som det viktigste elementet. I alle lavutslippsscenarioer er forbedret energieffektivisering en prioritet og fortjener ifølge veikartet et "hovedfokus".

Boligsektoren beskrives som nøkkelen for å oppnå høyere energieffektivisering. Normen for bygninger i Europa må være nær-null-energibygninger, definert i EUs bygningsenergidirektiv som bygninger med et veldig lavt energiforbruk og som i stor grad nyttiggjør seg fra fornybare kilder. I tillegg bør bygninger i fremtiden også kunne produsere mer energi enn de bruker. Ved bruk av nye IKT-løsninger som avanserte måle- og styringssystemer kan forbrukerne få bedre kontroll over husstandens energiforbruk, og dermed over strømregningen sin. Mer lokal strømproduksjon og smartere og mer integrert distribusjon av energi vil også bli stadig viktigere.

For å få gjennomføre disse initiativene, anerkjenner veikartet at selskaper og husholdninger må gjøre store investeringer.

Dette betyr at EU må bedre tilgangen til kapital, spesielt til selskaper i umodne markeder. Det vil også være viktig å ha de rette insentivene på plass, som fordelaktige skatteordninger, offentlig finansiering og god rådgivning. I tillegg bør lokale organisasjoner og myndigheter spille en større rolle med å planlegge, koordinere og tilrettelegge for energieffektive løsninger.

Applaus fra miljøhold

Blant miljøorganisasjonene som er positive til veikartet og som applauderer konklusjonen om at et lavutslippssamfunn er mulig, er Bellona og Greenpeace.

Veikartet viser at ren energi ikke vil koste skattebetalerne mer enn skitten og farlig energi fra kull og kjernekraft. Tallene er tydelige, et moderne energisystem kan ikke eksistere uten fornybar energi og energieffektivitet, mener energipolitisk leder i Greenpeace, Frauke Thies.

Også Bellona er positive til Kommisjonens veikart. Frederic Hauge, som har sittet i en gruppe som har gitt råd til Kommisjonen om veikartet, er fornøyd med at veikartet anerkjenner verdien av CO₂-fangst og -lagring. Han mener den nye strategien gir viktige signaler om investeringer for fremtiden.

- Europa kan investere seg ut av gjeldskrisen gjennom en lavutslipps-industriell revolusjon. På veien kan de også vise verden hvordan man kan motarbeide klimaforandringene, sier Hauge.

Boligbyggerne positive

For boligsektoren er de fleste målsettingene i veikartet allerede innlemmet eksisterende lovverk som for eksempel Bygningsenergidirektivet som ble revidert i 2010, samt Energieffektiviseringsdirektivet som forventes vedtatt i løpet av 2012. Likevel kan veikartet ses som at EU forlenger prinsippet om at boliger spiller en sentral rolle i energieffektiviseringsarbeidet i Europa også etter 2020.

Den europeiske organisasjonen for boligbyggere, EBC, representerer håndverkere og små- og mellomstore boligbyggerselskaper. De ønsker veikartet velkommen og mener det er positivt at Kommisjonen viser at boliger fortsatt er en prioritering etter 2020. Dette er viktig fordi EU sliter med å implementere eksisterende lovverk og nå målene som er satt for 2020.

→ EU-landene har satt gode målsettinger for boligbransjen for 2020. Kommisjonen må ta ett steg av gangen, og nå betyr det å behandle og implementere eksisterende lovverk, sier generalsekretær Riccardo Viaggi.

Et eksempel Viaggi peker på er Bygningsenergidirektivet, der en rekke medlemsland sliter med å implementere den forrige versjonen av direktivet fra 2002. Han tror likevel at EU

bør gjøre mer når det gjelder finansiering av energieffektive boliger.

- Vi mener Kommisjonen bør jobbe mer for å bidra til å spre gode erfaringer knyttet til finansieringsordninger. Det eksisterer i dag gode eksempler, som lavere momsordninger på renovasjonsprodukter og -tjenester, eller lån med gode lånebetingelser som sikres av det offentlige. EUs medlemsland må lære av hverandre, sier Viaggi.

Cecodhas vil ha mer finansiering

Som EBC mener Cecodhas, organisasjonen for offentlige, kooperative og sosiale boliger, at veikartet burde kommet med konkrete forslag knyttet til finansiering og kommunikasjon.

-Vi mener Kommisjonen må tenke mer ambisiøst når det gjelder finansiering for energieffektivisering av bygninger, ettersom en rekke medlemsland ikke gir tilstrekkelig finansiering. I tillegg ser vi et stort behov for å kommunisere til innbyggerne at energieffektiv renovasjon vil øke livskvaliteten og redusere strømregningen, sier Sorcha Edwards, som er ansvarlig for energipolitikk i boligorganisasjonen.

Hun er positiv til at Kommisjonen fremhever boligernes rolle i energieffektiviseringen, men mener fokuset på infrastrukturinvesteringer er for stor.

→ Selv om veikartet anerkjenner verdien av energieffektivisering av boliger, ligger hovedfokuset på store investeringer i EUs infrastruktur. Hvis EU-landene reduserer sitt energiforbruk, vil det ikke være behov for like store investeringer i energiinfrastrukturen i Europa, fordi det vil være mindre energi som må distribueres rundt om i Europa. EU bør derfor sette effektivisering først, sier Edwards.

Usikker fremtid for veikartet

Det er en bred enighet på politisk nivå om nødvendigheten av en langsiktig strategi mot 2050. Det er regjeringslederne i EUs 27 medlemsland i EUs Råd som har bedt om et veikart, og Europaparlamentet er også positiv til langsiktig tankegang. Begge de to institusjonene, Rådet og Parlamentet, kan i det kommende året vedta resolusjoner om Kommisjonens veikart. Kommisjonen vil deretter på bakgrunn av disse uttalelsene avgjøre hvordan de ønsker å følge opp veikartet med konkrete lovmessige initiativer.

Veikartet er det siste i fire i rekken av fire sektorveikart mot 2050. De tre forløperne er Veikartet mot en lavkarbonøkonomi, Hvitbok for transportsektoren i 2050 og Veikartet for et ressurseffektivt Europa.

[Les Veikartet i sin helhet her.](#)

På vegne av Brusselkontoret

Marte Borhaug
marte@thebrusselsoffice.eu